

Kommerskollegiums yttrande över promemorian med förslag till nya regler om allmän produktsäkerhet

(Ert diarienummer Fi2025/02393)

Sammanfattning

- Kommerskollegium välkomnar förslagen om kompletterande nationella bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet samt den nya regleringen om konsumenttjänsters säkerhet.
- Kommerskollegium betonar vikten av att det nationella sanktionssystemet är effektivt, proportionerligt och förutsebart för ekonomiska aktörer, i enlighet med kraven i förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet.
- Anmälningssplikten enligt direktiv (EU) 2015/1535 kan aktualiseras för vissa författningsförslag.
- Förslaget innehåller även bestämmelser som omfattas av anmälningssplikt enligt tjänstedirektivet (2006/123/EG).

Kommerskollegiums uppdrag

Kommerskollegium ansvarar för frågor som rör utrikeshandel, EU:s inre marknad och handelspolitik. Kommerskollegiums uppdrag är att verka för frihandel. Det innebär att vi verkar för fri rörlighet på den inre marknaden och för liberaliseringar av handeln mellan EU och omvärlden samt globalt.

Kommerskollegiums synpunkter

1 Allmänna synpunkter

Kommerskollegium välkomnar förslagen om kompletterande nationella bestämmelser till Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 om allmän produktsäkerhet samt den nya regleringen om konsumenttjänsters säkerhet. Anpassningen till EU-förordningen är viktig för att säkerställa en hög

konsumentskyddsnivå och en väl fungerande marknadskontroll i enlighet med förordningens syfte att förbättra den inre marknadens funktion.

Kommerskollegium delar bedömningen att den nationella regleringen bör anpassas till den nya unionsrättsliga ramen och samlas i en mer ändamålsenlig struktur. Detta bidrar till ökad tydlighet och rättssäkerhet samt skapar bättre förutsättningar för en enhetlig tillämpning.

När det gäller marknadskontrollen noterar Kommerskollegium att promemorian anger ansvarsfördelningen mellan berörda marknadskontrollmyndigheter samt fastställer en struktur för nationell samordning. Det är viktigt att denna struktur ges förutsättningar att fungera effektivt i praktiken. En väl fungerande samordning och ett ändamålsenligt informationsutbyte är centralt för att säkerställa en enhetlig tillämpning och för att undvika skillnader i genomförandet som kan påverka den fria rörligheten på den inre marknaden.

Kommerskollegium noterar att medlemsstaterna enligt EU-förordningen ska fastställa sanktioner som är effektiva, proportionerliga och avskräckande. Det är viktigt att det nationella sanktionssystemet utformas i enlighet med dessa krav samt att det säkerställer rättssäkerhet och förutsebarhet för ekonomiska aktörer på den inre marknaden. En tydlig och enhetlig tillämpning bidrar till lika konkurrensvillkor och till att upprätthålla den fria rörligheten.

1.1 Anmälan av tekniska föreskrifter

1.1.1 Anmälan enligt direktiv (EU) 2015/1535

Enligt 20 § 6 p. förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet ska Regeringskansliet anmäla förslag till författningar i enlighet med de procedurer som följer av Sveriges EU-medlemskap eller av andra internationella överenskommelser, bland annat enligt proceduren i anmälningsdirektivet för tekniska föreskrifter, (EU) 2015/1535.¹

Tekniska föreskrifter enligt anmälningsdirektivet är bl.a. krav på varors egenskaper eller provning, begränsningar av varuanvändning, bestämmelser om återvinning av varor samt vissa förbudsbestämmelser.² Tekniska föreskrifter kan även vara krav för digitala tjänster (informationssamhällets tjänster) t.ex. krav på den som tillhandahåller tjänsten, på tjänsten i sig eller på tjänstens mottagare.³

Tekniska föreskrifter som inte anmälts fast de borde ha gjort det, saknar rättsverkan och kan inte tillämpas mot enskilda.⁴ Tekniska föreskrifter som genomför EU-

¹ En annan procedur är den i enlighet med Världshandelsorganisationens (WTO) TBT-avtal (Agreement on Technical Barriers to Trade).

² Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (c), (d) och (f).

³ Anmälningsdirektivet artikel 1.1 (e) och (f).

⁴ EU-domstolens dom i mål C-95/14, *UNIC* (2015) p. 29.

lagstiftning behöver inte anmälas, om inte ett utrymme till nationella lösningar har utnyttjats.⁵

Förslag till lag (2026:000) med kompletterande bestämmelser till EU-förordningen om allmän produktsäkerhet

I 7 § regleras krav att marknadskontrollmyndigheterna får kräva att innehåll avlägsnas av leverantörer av onlinemarknadsplatser. I 8 § regleras ett undantag från denna regel för databaser som omfattas av tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen.

Undantag från tekniska regler omfattas av anmälningsplikt om de innehåller alternativa krav som måste uppfyllas för att undantaget ska bli tillämpligt. Regler om att avlägsna innehåll från informationssamhällets tjänster utgör tekniska föreskrifter. Undantaget i 8 § är en nationell bestämmelse som innefattar alternativa krav som måste uppfyllas för att undantaget ska bli tillämpligt. Mot den bakgrunden bedömer Kommerskollegium att förslaget omfattas av anmälningsplikt.

Förslaget innehåller även andra bestämmelser som träffar informationssamhällets tjänster, som möjligheten att ta ut sanktionsavgifter m.m. Under förutsättning att dessa bestämmelser inte utgör ett strikt genomförande av EU-rätt, aktualiserar även dessa anmälningsplikt.

Kommerskollegium erinrar också om att eventuella bestämmelser om språkkrav antagna med stöd av bemyndigandet i 21 § kan komma att omfattas av anmälningsplikt. Detsamma gäller även för regler antagna med stöd av liknande bemyndiganden i de andra förslagen till reglering.

Kommerskollegium rekommenderar att Regeringskansliet uppdrar åt kollegiet att anmäla förslaget till kommissionen.

Förslag till lag om ändring i läkemedelslagen (2015:315)

Bestämmelsen om hur återkallelse ska ske, kan utgöra ett annat krav i anmälningsdirektivets mening under förutsättning att det kan ha någon väsentlig påverkan på läkemedlens saluföring, natur eller sammansättning. Kommerskollegium överlåter den närmare bedömningen i denna del till Regeringskansliet. Har förslaget tidigare omfattats av en anmälan, behöver det inte anmälas på nytt om det inte ändrats.

Lagen om konsumenttjänsters säkerhet

Mot bakgrund av att informationssamhällets tjänster inte nämns i promemorian vad gäller lagen om konsumenttjänsters säkerhet förstår Kommerskollegium det som att den typen av tjänster inte berörs av förslaget. Därmed omfattas inte regleringen av anmälningsplikt.

Förordning om konsumenttjänsters säkerhet

⁵ EU-domstolens dom i mål C-443/98, *Unilever* (2000) p. 29.

Förordningen innehåller ett krav på märkning av egendom. Märkningskrav utgör generellt tekniska föreskrifter som omfattas av anmälningsskyldighet eftersom det är tekniska specifikationer, likaså utgör även krav på bruksanvisning en teknisk specifikation. Om kravet träffar produkterna innan de är satta på marknaden omfattas förslaget därmed av anmälningsskyldighet.

Om märkningskravet träffar en produkt som redan är satt på marknaden, det vill säga inte i tillverkningsledet, kan det utgöra ett annat krav i anmälningsskyldighetslagens mening. Då omfattas det av anmälningsskyldighet under förutsättning att det kan ha en väsentlig påverkan på någon produkts sammansättning, natur eller saluföring. Kommerskollegium överlåter den närmare bedömningen i denna del till Regeringskansliet.

Övrigt

Kommerskollegium ser också att förslaget innehåller upphävanden av nu gällande författningar. Om dessa upphävanden utgör strikt genomförande av EU-rätt eller inte medför att andra, alternativa tekniska föreskrifter, blir tillämpliga, behöver de inte anmälas.

1.1.2 Anmälan enligt WTO:s TBT-avtal

Förslaget innehåller inte krav på produkters egenskaper på ett sätt som ska anmälas enligt WTO:s avtal om tekniska handelshinder (TBT-avtalet). De innehåller inte heller sådana krav på bedömning av överensstämmelse. För det fall föreskrifter med krav på språk i varnings- och säkerhetsinformation meddelas av Konsumentverket kan de behöva anmälas enligt TBT-avtalet om de bedöms få en väsentlig påverkan på handel mellan WTO:s medlemmar.

1.2 Anmälan av krav på tjänsteverksamhet

Av 20 § p 6 förordningen (1996:1515) med instruktion för Regeringskansliet följer att Regeringskansliet ska anmäla förslag till författningar i enlighet med informationsförfaranden som följer av Sveriges medlemskap i EU. Ett sådant förfarande föreskrivs i tjänstedirektivet avseende nya eller förändrade krav på tjänsteverksamhet.⁶

Förslagen i promemorian innebär dels anpassningar med hänsyn tagen till *Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2023/988 av den 10 maj 2023 om allmän produktsäkerhet* inklusive tillkommande följdändringar i befintliga författningar, dels förslag till nya nationella regleringar- däribland förslag på *lag (2026:000) om konsumenttjänsters säkerhet* och tillhörande *förordning (2026:000) om konsumenttjänsters säkerhet*.

Tjänstedirektivet gör inget undantag från anmälningsskyldigheten för nationella regler som genomför EU-rättsakter, och för regler baserade enbart på nationell rätt.

⁶ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden, artiklarna 15.7 och 39.5.

Kommerskollegium anser därför att författningar som grundar sig på nationell rätt, liksom författningar som genomför EU-rättsakter, bör anmälas.⁷

Enligt tjänstedirektivet ska samtliga krav som är tillämpliga på tjänsteutövare som är etablerade i ett annat land inom EU/EES och som tillfälligt tillhandahåller tjänster i Sverige anmälas.⁸ Såvitt Kommerskollegium förstår är det fallet med flera av de i promemorian remitterade bestämmelserna såsom förslag till *lag (2026:000) om konsumenttjänsters säkerhet*.

Anmälan, formulär/IMI

Enligt tjänstedirektivet måste krav på tjänsteverksamhet kunna motiveras av tvingande hänsyn till allmänintresset, samt vara proportionerliga i förhållande till sitt syfte.⁹ En sådan motivering kommer att efterfrågas i samband med anmälan. Anmälan görs, i samverkan mellan Regeringskansliet och Kommerskollegium, via det webbaserade systemet IMI¹⁰. Kommerskollegium svarar gärna på eventuella frågor kring anmälningsförfarandet.

Ärendet har avgjorts av enhetschef Christofer Berg i närvaro av utredare Iness Hadji, föredragande. Även utredarna Katarina Paul, Anders Karlsson och Karla Wixe har deltagit i den slutliga handläggningen.

Christofer Berg

Enhetschef

Iness Hadji

Utredare

⁷ Även Europeiska kommissionen har gett uttryck för denna ståndpunkt.

⁸ Artikel 39.5.

⁹ Artiklarna 15.3 samt 16.1 tredje stycket.

¹⁰ Internal Market Information System.